NORAKSTS
Lieta Nr.A420828210
Lietvedības Nr.A03873-11/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2011.gada 9.septembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis O.Priedītis,

piedaloties pieteicējai *Z.Ņ.*,
atbildētājas – Rīgas pilsētas pašvaldības, pusē pieaicinātās iestādes – Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta, pārstāvei *A.Š.*,

2011.gada 23.augustā atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu Nr.A420828210 *Z.Ņ.* pieteikumā par Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta 2010.gada 11.novembra lēmuma Nr.DMV-10-18282-ap „Par komisijas lēmuma pārskatīšanu" atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2010.gada 9.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *Z.Ņ.* (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums un ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2010.gada 16.decembra lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr.A420828210 par Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta (turpmāk arī – atbildētāja) 2010.gada 11.novembra lēmuma Nr.DMV-10-18283-ap (turpmāk – pārsūdzētais Lēmums) atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

[2] No lietas materiāliem izriet, ka 2010.gada 29.septembrī Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisija personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai un izslēgšanai no palīdzības reģistra pieņēmusi lēmumu (protokols Nr.42, 1.30.punkts), ar kuru nolemts:

1. Atteikt reģistrēt *Z.Ņ.* ar 2 dēliem: *A.H.* un *T.H.*, palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām, jo neatbilst likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3., 6.punktā un Rīgas domes 2010.gada 15.jūnija saistošo noteikumu Nr.80 „Par reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 49.2.apakšpunktā noteiktajām personu kategorijām.

2. Atteikt reģistrēt *Z.Ņ.* ar 2 dēliem: *A.H.* un *T.H.*, palīdzības saņemšanai sociālā dzīvokļa vai sociālās dzīvojamās telpas izīrēšanai, jo neatbilst likuma „Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām" 5.panta pirmās daļās 1., 2., 3.punktā un ceturtajā daļā un Rīgas domes 2010.gada 15.jūnija saistošo noteikumu Nr.80 „Par reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 66.2.1., 66.2.4., 66.2.5.apakšpunktā noteiktajām personu kategorijām.

2010.gada 11.novembrī Rīgas domes Mājokļu un vides departaments, izskatot pieteicējas 2010.gada 19.oktobra iesniegumu par Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisija personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai un izslēgšanai no palīdzības reģistra 2010.gada 29.septembra lēmumu, pieņēmis lēmumu Nr.DMV-10-18283-ap, ar kuru nolemts Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisijas personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai un izslēgšanai no palīdzības reģistra 2010.gada 29.septembra lēmumu (protokols Nr.42, 1.30.punkts) atstāt negrozītu.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam Lēmumam, pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atcelt Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta 2010.gada 11.novembra lēmumu Nr.DMV-10-18283-ap. Pieteikumā pieteicēja norāda, ka nepiekrīt Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta norādītajam par to, ka pieteicējai ir iespējams atgriezties dzīvot */adrese/*, tālāk minēto apsvērumu dēļ.

[3.1] */adrese/*, kas ir vienistabas dzīvoklis, dzīvo pieteicējas tēvs *I.Ņ.* ar savu civilsievu. Šajā adresē pieteicēja ir deklarējusies un dzīvoja līdz ievietošanai bērnu namā „*/Nosaukums/*".

[3.2] Pieteicējas tēvs *I.Ņ.* ir no pieteicējas atteicies, par ko var pārliecināties iepazīstoties ar Rīgas bāriņtiesas 2006.gada 10.maija lēmumu Nr.1-6/974.

[3.3] Pieteicējas tēvam *I.Ņ.* ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2010.gada 6.novembra spriedumu ir atņemtas bērna, *Z.Ņ.* aizgādības tiesības.

Ir zudis likumīgs pamats pieteicējai iemitināties dzīvoklī */adrese/*, jo minēto dzīvokli piešķīra *I.Ņ.* kopā ar meitu *Z.Ņ.* kā ģimenes locekli, bet pēc 2010.gada 6.novembra tiesas sprieduma pieteicēju nevar uzskatīt par *I.Ņ.* ģimenes locekli, jo viņš no pieteicējas ir atteicies.

[3.4] Pieteicēja nevar dzīvot dzīvoklī */adrese/*, jo kopš 2004.gada 21.aprīļa, kad *I.Ņ.* tika piešķirts minētais dzīvoklis, ir mainījusies situācija un dzīvoklī nedzīvo pieteicējas ģimenes locekļi. Pieteicēja nav arī likumīga pamata sniegt prasību tiesā par dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu *I.Ņ.*

[4] Atbildētājas – Rīgas pilsētas pašvaldības, pusē pieaicinātā iestāde – Rīgas domes Mājokļu un vides departaments, tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteicējas pieteikums ir nepamatots un noraidāms, norādot pārsūdzētajā Lēmumā norādītos argumentus.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pieteikumu uzturēja, papildus norādot, ka atbilstoši likumam „Par palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā" pieteicējai ir tiesības šādu palīdzību saņemt, jo viņa ir bārene un ir beidzies pieteicējas uzturēšanās laiks bērnu aprūpes un audzināšanas vietā.

[6] Tiesas sēdē atbildētājas – Rīgas pilsētas pašvaldības, pusē pieaicinātās iestādes – Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta, pārstāve pieteicējas pieteikumu neatzina uzskatot to par nepamatotu, pamatojoties uz pārsūdzētajā Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus kopumā, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

Lietā ir strīds par to, vai pieteicējai ir tiesības uz pašvaldības palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanai pirmām kārtām. Pieteicēja uzskata, ka, atbilstoši likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajam, viņai ir tiesības saņemt pašvaldības palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā. Atbildētāja, savukārt, uzskata, ka uz pieteicēju nav attiecināma likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punkta norma, jo viņai pastāv iespēja likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā.

[8] Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Senāts) iepriekš norādījis *(2006. gada 2. novembra sprieduma lietā Nr.SKA-415/2006 17. punkts, 2007.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-14/2007 17.punkts, 2007.gada 21.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-295/2007 15.punkts)*, ka gadījumā, ja persona vēršas tiesā ar prasījumu par labvēlīga administratīva akta izdošanu, iepriekš izdotais iestādes atteikums nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets. Tie abi kopumā veido vienu prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, atteikums šajā gadījumā ir uzskatāms par lietas iepriekšējas ārpustiesas izskatīšanas rezultātu, un tas automātiski zaudē spēku līdz ar labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Līdz ar to izskatāmajā lietā jāvērtē, vai pieteicējai ir tiesības uz labvēlīgu administratīvo aktu.

[9] Likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka pirmām kārtām ar dzīvojamo telpu nodrošināmi bērni bāreņi un bērni, kuri palikuši bez vecāku gādības un audzināti bērnu aprūpes un audzināšanas iestādē, audžuģimenē vai pie aizbildņa, - pēc tam, kad beigusies viņu uzturēšanās bērnu aprūpes un audzināšanas iestādē, audžuģimenē vai pie aizbildņa, vai arī tad, kad viņi beiguši mācības izglītības iestādē, vai pēc obligātā militārā dienesta beigšanas, ja viņiem nav iespējams likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā.

No citētās normas secināms, ka likumdevējs, pastāvot virknei priekšnoteikumu, ir noteicis pašvaldībai pienākumu noteiktai personu kategorijai sniegt palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā. Tātad tiesai, izšķirot jautājumu vai pašvaldībai ir pienākums sniegt noteikta veida palīdzību, jāpārbauda un jākonstatē visu priekšnoteikumu pastāvēšana.

[10] Tiesa, veicot tiesisko un faktisko apstākļu pārbaudi, konstatē sekojošo.

[10.1] No lietai pievienotajiem materiāliem konstatējams, ka ar Rīgas domes Rīgas bāriņtiesas 2006.gada 10.maija lēmumu Nr.1-6/974 *I.Ņ.* ir atņemtas pieteicējas – meitas *Z.Ņ.*, aprūpes tiesības. Savukārt ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 6.novembra spriedumu lietā Nr.C31211706 *I.Ņ.* atņemtas bērna *Z.Ņ.* aizgādnības tiesības. Ievērojot norādīto un to, ka pieteicējas māte *G.Ņ.* mirusi */miršanas datums/*, atzīstams, ka pieteicēja ir bērns, kurš palicis bez vecāku gādības.

Lietā nav strīda, ka pieteicēja ir ievietota Rīgas pašvaldības bērnu namā „*/Nosaukums/*" un līdz pilngadības sasniegšanai audzināta bērnu aprūpes un

audzināšanas iestādē. Tā pat nav strīda, ka ir beigusies viņas uzturēšanās bērnu aprūpes un audzināšanas iestādē un dzīvesvieta līdz nodošanai aprūpes iestādē bija Rīgā – vienistabas dzīvoklī */adrese/*. No norādītā secināms, ka pieteicēja atbilst likuma par „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktā aprakstītajai personu grupai.

[10.2] Lietā ir strīds tieši par to, vai pieteicējai ir iespējams likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā.

Rīgas domes Mājokļu un vides departaments, interpretējot likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktā iekļauto jēdzienu - *nav iespējams likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā*, un atsaucoties uz likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 9.panta trešo daļu un 10.panta otro daļu, norāda, ka pieteicējai kā iepriekš – 2004.gada 21.aprīlī, dzīvoklī iemitinātas ģimenes loceklim ir tādas pašas tiesības kā pašreizējam īrniekam – *I.Ņ.*, mitināties šajā dzīvoklī. Departaments uzskata, ka pieteicējai un diviem viņas dēliem nav tiesisku šķēršļu iemitināties dzīvoklī */adrese/*, kurā dzīvo pieteicējas tēvs ar dzīvesbiedri. Papildus Departaments norāda, ka pieteicēja kā īrnieks var prasīt *I.Ņ.* kā viņas ģimenes locekļa dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu no tās bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Tiesa uzskata par nepieciešamu norādīt, ka Senāts, interpretējot likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktu, savā 2010.gada 28.oktobra spriedumā SKA–466/2010 (lieta Nr.A42662409) atzinis, ka iespējamība iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā aplūkojama no tiesiskā viedokļa. Tiesības dzīvot dzīvojamā telpā dod īres līgums vai īrnieka un pārējo dzīvojamā telpā dzīvojošo atļauja īrnieka radiniekam un radinieka vēlme iemitināties dzīvojamā telpā (likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 9.panta pirmā un otrā daļa).

Senāts likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktu tulko tā, ka tikai gadījumos, kad bērns pēc uzturēšanās bērnu aprūpes iestādē var un vēlas vienoties ar dzīvojamās telpas, kurā viņš ir dzīvojis līdz ievietošanai ārpusģimenes aprūpē, īrnieku un tam piekrīt pārējie īrnieka ģimenes locekļi, vai dzīvojamā telpa ir brīva, var atzīt, ka tam ir iespējams likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā.

[10.3] No lietas materiāliem - Rīgas domes Rīgas bāriņtiesas 2006.gada 10.maija lēmums Nr.1-6/974 un Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 6.novembra spriedums lietā Nr.C31211706, redzams, ka viens no aizgādnības tiesību atņemšanas iemesliem ir bijis tas, ka *I.Ņ.* pieteicējai ir nodarījis miesas bojājumus, pēc kā viņa nogādāta ārstniecības iestādē. Ārstniecības iestāde par šo faktu informējusi Valsts policiju. Tiesas vērtējumā atbildētāja izdarīto secinājumu, ka bērnam būtu iespējams dzīvot kopā ar personu, kura viņai kā bērnam nodarījusi miesas bojājumus, nevar atzīt par saprātīgu tiesību normas interpretācijas rezultātu.

[10.4] Tiesa, ievērojot Senāta sniegto likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punkta skaidrojumu, Latvijas Republikas Satversmes 110.pantā noteikto, ka valsts īpaši palīdz bērniem, kas

palikuši bez vecāku gādības noteikto, to, ka dzīvoklis */adrese/*, ir vienistabas, bet dzīvojamā telpa ir nepieciešama pieteicējai, kura tagad ir pilngadīga un viņas diviem bērniem, un to, ka dzīvojamā telpa nav brīva un pieteicēja un pašreizējie īrnieki nav izteikuši vēlmi vienoties par turpmāku kopdzīvi, nonāk pie secinājuma, ka pieteicējai nav iespējas likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā. Līdz ar to attiecībā uz pieteicēju izpildās visi likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punkta nosacījumi un ir pamats apmierināt pieteicējas prasījumu par pienākuma uzlikšanu atbildētājam izdot pieteicējas prasīto labvēlīgo administratīvo aktu.

[11] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas bijis atbrīvots un pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, valsts nodevu piespriež no atbildētāja. Tādējādi, ņemot vērā to, ka pieteicēja no valsts nodevas samaksas atbrīvota (2010.gada 16.decembra lēmums) un tiesa pieteicējas pieteikumu apmierinājusi, par labu pieteicējai piespriežama viņas samaksātā valsts nodeva.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

n o s p r i e d a :

apmierināt *Z.Ņ.* pieteikumu.

Uzlikt par pienākumu Rīgas domes Mājokļu un vides departamentam divu nedēļu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas reģistrēt *Z.Ņ.* palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām ar *Z.Ņ.* 2010.gada 7.septembra iesnieguma iesniegšanas datumu.

Piespriest no atbildētājas – Rīgas pilsētas pašvaldības, par labu Latvijas Republikai samaksāt valsts nodevu LVL 20,00 (desmit latu) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) O.Priedītis

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas

tiesnesis _____ O.Priedītis

Rīgā, 2011.gada 9.septembrī.